

301 lap

KIS HAVI

NAGY MOSAKODÁS. (Lásd a 6. lapon.)

XXXVIII. kötet, 1. szám.

Ára negyedévre 1 fnt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1890. január 5-én.

ap
05
17
22
33
50
54
71
82
84
88
98
206
216
230
239
247
250
278
285
299
300
314
323
332
336
346
379
386
402

08,
63,
78,
03
96,
40,
87,
18
12,
40,
87,
19
60,
56,
03
55
72
03

AZ ERDŐ TITKA.

— Elbeszélés. —

BÉRCZES szép felvidéken, regényes fekvésű, a világ zajától félreeső faluban élt a kis Jolánka, csinos uri házban, közel a nagy fenyves erdőhöz.

Ha azt mondom, hogy közel a fenyves erdőhöz, hát az voltaképen úgy volt, hogy a fenyves nem volt épen a tőszomszédságban. Az ablakból persze úgy látszott, mintha a kert rácsos kerítésén túl mindjárt ott volna az erdő. Jolánka, mikor néha este a hold fényénél a magas, egyenes fenyőszálakat nézte, szinte hallani vélte, mint zizegnek a tűlevelű gallyak. Pedig az ő számára az az erdő mégis nagyon messze volt, olyan messze, hogy eddig még soha sem juthatott el odáig.

Mert először is, hogy odáig juthasson, keresztül kellene jutni a kert hátsó kerítésén. Az igaz, hogy ez nem lett volna épen valami nagyon nehéz feladat, mert a kerítés nem volt magas és a ki tud és szeret kerítésen átmászni, ott ugyan könnyen keresztül kapaszkodhatott. De még erre sem volt igazán szükség. Ott a kert legvégén sűrű bozót nőtt, mely eltakarta a kerítést, úgy hogy a kertész nem vette észre, hogy ott a kerítés lécei több helyen ki vannak töredezve s akkora nyílások vannak, hogy amolyan kis leány, mint Jolánka, kényelmesen keresztül bujhat. De hát azok a nyílások hiába voltak ott. Jolánkának soha eszébe sem jutott, hogy akár a kerítésen keresztül kapaszkodják, akár a nyíláson át osonjon ki a kertből. Pedig éppen egyik kitört lécz közelében

volt a kedvencz helyecskéje, a hová mindennap eljárt pihengetni.

Árnyékos, sűrű bozót volt ott s valamikor kedvencz helye lehetett más valakinek is, mert egy kis lugas is állt ott, ócska paddal, melyről épen a nagy erdőre lehetett látni. Ezt a csendes, rejtett helyecskét választotta Jolánka a maga kerti kastélyának s néha itt töltötte az egész délutánt, mikor engedélyt kapott, hogy a kertben sétálgasson. A sétálást hamar abba hagyta, besurrant a bokrok közé s a csendes padra telepedve, elgondolkozva bámult a homályos, rejtélyes nagy erdőre. Valjon milyen az az erdő, mi van ott? Milyen szép volna ott sétálni, milyen kár, hogy csak messziről nézheti!

Nagyon hiszem, hogy a Jolánka helyén más gyermek már rég meg is tette volna, amire olyan nagyon vágyódott s ami olyan könnyen elérhető. De Jolánka félénk, engedelmes leányka. Nem volt megengedve, hogy oda menjen, tehát nem ment. És a néni nem szerette, ha újra kéri, amit egyszer már megtagadott. Mert Jolánka nem a szüleivel élt ott, hanem a néniékkal. A szülei messze a fővárosban éltek, még pedig meglehetősen szűk viszonyok közt, úgy, hogy hálásan fogadták, mikor Klára néni azt mondta, hogy ő magához veszi Jolánkát és fölneveli, mert neki magának úgy sincs gyermeke. És Boldizsár bácsi is bele egyezett.

Hogy Boldizsár bácsi bele egyezett. Azon jóformán csodálkoztak, mert az igazat megvallva, ő bizony nem igen szerette a gyermekeket. Már öreges, csendet kedvelő ember volt, komoly tudományos dolgokkal foglalkozott, s ha író asztalánál

bele fáradt a munkába, a kertjében szórakozott, de még ott is tudós módon. Mindenféle ritka növényeket, virágokat tenyésztett s ezekre nagyon féltékeny volt. Nem szerette, ha Jolánka csak közel járt is a ritka, drága növényekhez, mert hátha tudatlanságból vagy vigyázatlanságból kárt tesz valamelyikben? De különben Boldizsár bácsi nem volt barátságtalan a kis leánykához, azaz hogy tulajdonképpen nem is igen törődött vele, egészen a néniire hagyta, hogy Jolánkának gondját viselje, ha már egyszer ide hozta.

Klára néni be is váltotta pontosan az ígéretet, melyet a Jolánka mamájának tett. Lelkiismeretesen gondját viselte a leánykának, habár talán nem is mindenben éppen úgy, mint ahogy maga a mama tette volna. A néninek meg volt a maga véleménye arról, mit kell és mit szabad a gyermeknek tenni. Gondja volt rá, hogy Jolánka mindig csinosan és tisztán legyen öltözve; ebédre, oszonnára mindig azt és annyit kapjon, ami és a mennyi szükséges; és tanuljon is mindent, amit tudnia kell. Mivel pedig arra való tanító nem volt a falucskában, tehát ő maga vállalkozott a fáradságos munkára, végezte Jolánkával a leckeit, tanította zongorázni, varrni s szigoru tanítónő volt. Ha Jolánka valami okból nem végezte jól a dolgát, biztosan számíthatott a büntetésre. Nem haragból büntette a néni, hanem mert meg volt győződve, hogy ez csak javára válik a kis leánynak. Ha pedig Jolánka jól végezte a dolgát, kapott komoly dicséretet és aztán szabad volt szórakoznia akár a szobában a bábujátékkal, akár a kertben sétálással. Egye-

bet mit kívánhatott volna? És ha kívánt volna is, hiába lett volna.

Jolánka bele is szokott már egészen a szigoru, pontos, kissé talán egyhangu életbe s talán nem is gondolt arra, hogy másképp is lehet. De egy napon aztán valami rendkívüli, meglepő esemény történt, — látogató érkezett, még pedig egy épen olyan koru leányka, mint Jolánka. Az igazi látogató talán a vendég leányka mamája volt, de Jolánka nem igen gondolt erre. Annyira meg volt lepve s annyira megörült a kis játszó társ láttára, hogy eleinte azt sem tudta, miképp közeljék a vendégekhez. De az idegen leányka vidáman és bátran szólalt meg:

— Ez a Jolánka, ugy-e Klári néni?

— Persze hogy ő! Jolánka, lásd szívesen Emmikét, játszatok szépen.

— Hallottam, hogy nagyon szép kert van itt, szól Emmike. Elvezetsz oda is, ugy-e Jolánka?

— Szívesen... az az, ha a nénike megengedi.

— Kisétálhattok a kertbe, mondá a néni. De tedd föl a kerti kalapodat és vigyázz, hogy nagyon sokat ne futkossatok, föl ne hevüljete. És a füben se járjatok, mert az éjjel eső volt, a fű még nedves.

— És ne járjatok arra a jobb sarokban, a hol az én új növényeim vannak, szól Boldizsár bácsi aggódva. Le ne tapossátok a virágokat.

— Oh, vigyázni fogunk nagyon, kedves bácsi, szól Jolánka.

S karon fogva Emmikét, örvendezve vezette a kertbe.

— Milyen jó a nénike, ugy-e? szól utközben. Mikor említetted, hogy a kertbe

menjünk, féltem kissé, hogy nem fogják megengedni.

— Ugyan miért nem? kérde Emmike csodálkozva. Hát nem mehetsz le a kertbe, amikor akarsz?

— Már azt persze hogy nem tehetem. Csak mikor a néni megengedi. S a bácsi megszabja, merre szabad a kertben járni. Tudod, a bácsi attól tart, hogy könnyen kárt okozhatnék.

— No bizony! Hát aztán mit ér az olyan kert, a melyben oly nagyon kell vigyázni, hova lép az ember? Hiszen itt akkor egy kis bujócskát vagy versenyfutást sem lehet igazán játszani.

— No, hiszen azt ugy sem játszhatom, mikor magam vagyok.

— Es mit játszol?

— Sétálgatok, vagy a bábummal játszom. Várj csak, mindjárt előhozom a Viczámát...

— Ne bánts, az nagyon unalmas, én nem szeretem; s a testvérbátyám is, Tamás, azt mondja, hogy az nagyon hiábavaló játék. Pedig ő tudja ám. Hát valami állatkád nincs? Czicza, madár, nyulacska?

— Az... az nincs. A néni nem szereti a macskát... a bácsit meg nagyon zavarná, ha madár csattogna a házban. Csak egy nagy házőrző kutyánk van, de az szörnyen mérges jószág, nappal láncra van kötve, de még így sem szeretek közélébe menni. Olyan dühösen ugat, rángatózik, hogy mindig félek, hogy elszakítja a lánczát és rám rohan.

— Oh, én szeretem az ilyen szép nagy kutyákat, nem is félek tőlök. Nekünk is van otthon egy hatalmas kutyánk, an-

nak még a hátára is felülök. Menjünk ahhoz a kutyához... majd meglátod, én el tudok vele bálni.

— Ne... ne menjünk, kedves Emmike! könyörgött Jolánka. Mondom, nagyon mérges, veszedelmes állat.

— De én meg mondom, hogy nem félek tőle.

— Igen, de én félek.

Emmike nagyot kaczagott.

— No, jó hogy Tamás nincs itt, mert most ugyan nem volna többé maradásod. Mert Tamás azt mondja, hogy nincsen csunyább a gyávaságnál. De ha már oly nagyon félsz, hát nem bánom, ne menjünk oda.

Jolánka ugyancsak örült, hogy az a hatalmas vitéz és okos Tamás nincs itt. Ha Emmike nevet, az nem olyan nagy baj. Ehhez inkább még maga is nevetett.

— Nem tagadom egy csöppet sem: biz én kicsit félénk vagyok. Talán én is olyan bátor volnék, mint te, ha olyan vitéz testvérem volna itt mellettem. De még otthon is a testvéreim mind kisebbek.

— De hát mit csinálsz itt, mikor szabad időd van?

— Legtöbbször ott ülök a kedves helyecském, ott olvasgatok vagy pedig nézek ki a nagy erdőbe. Mindjárt elvezetlek oda. Majd meglátod, milyen kedves kis hely az.

Nem sokára ott voltak és Jolánka nagy öröme Emmike egész elragadtással kiáltott fel:

— Jaj de kedves helyecske! Ez igazán nagyon szép! Egészen el van rejtve. A ki nem ismeri az utját, nem is egykönny-

nyen talál ide. És milyen árnyékos, milyen csöndes!

— Ugy-e? Én is azért szeretem. Órákig elüldögélek itt.

— No, az már mégis unalmas. Ha Tamás itt volna, bizonyosan találna mindjárt valami játékot... rablókat játszánánk, vagy pedig amerikai vadembereket,

ABRONCS-VERSENY. (Lásd a 6. lapon.)

amint a sűrűségben meglesik az ellenséget. Ámbár veled bajos volna ilyesmit játszani, mert mindjárt megijednél.

— Dehogy! Ha tudom, hogy csak játék, akkor nem ijedek meg.

— Meg bizony te, ha Tamás rettentő hadi üvöltéssel és borzasztó doronggal reád rohanna. No, jobb is, hogy nincs itt. Te olyan kedves, szelid kis jószág vagy... én bizony nem szeretném, ha csak játék-

ból is megijednél. Hát ott abban az erdőben szép a séta?

— Nem tudom, még soha sem voltam ott. Pedig nagyon szeretnék oda menni, mert olyan sokat látom és... és... te bizonyosan nevetni fogsz megint, de én úgy képzem, hogy az valami elvarázsolt erdő... soha sem láttam embert oda menni, pedig sokszor hallok onnan sajátos hangokat. És a fák néha olyan sajátos módon mozognak, zognak, aztán néha egy-egy nagy madár hirtelen vijjogva fől száll onnan a magasba és megint lecsap... néha meg mintha dalolna ott valaki, de valami bús nótát... Egészen olyan, mint az olyan elvarázsolt erdő, melynek a közepén a szegény király-kisasszony várja, hogy kiszabadítsák.

Jolánka elmondta őszintén, amit hosszú magányos óráiban mesés dolgokat elgondolt. És Emmike nem nevetett. Sőt rendkívül komollyá lett és ünnepies hangon mondá:

— Magam is azt hiszem, hogy van valami benne, csak hogy nem az, amit te gondolsz. Bizonyos, hogy ez valami elátkozott erdő. Mit hallottál, miféle kísértet jár ott?

— Kísértet? Oh, az én erdőmben nem jár kísértet. Ott csak jó és rossz tündérek járhatnak, de kísértet nem jár, az bizonyos. Aztán a nénike akár hányszor mondta, hogy az csak olyan oktalán babonás beszéd, mert kísértet nincs.

— Persze, azt szokták mondani, tudom én jól. Azért mondják, hogy ne ijedjünk meg, ha valamit látunk. De kérdezd meg csak akárkitől, mondja meg igazán: nem hisz-e a kísértetben, majd meglá-

tot... Persze, aki bátor, az nem fél semmitől. Tamás nagyon sokat tud a kísértetekről és ő nem is ijedne meg, ha találkoznék valahol kísértettel. Azt mondja, hogy a ki bátor, azt a kísértet sem bántja. Én sem félnék, nem én!

(Folytatása következik.)

ABRONCS VERSENY.

(Képpel az 5. lapon.)

ELŐ, elő! Hopp, haló,
Mind a jeles ugráló!
Hopp, haló! Elő, elő,
Mind a híres szökellő!
Jolánka és Elemér,
Czirkuszossal is felér.
Milyen ügyes gyermekek!...
Akár a kis evetek.
Az, aki előbb csinál
Ötvenet a másiknál —
És hegyébe még vagy száz jót:
Jutalmul nyeri e zászlót.
Azért hát most hopp la hopp, —
Gyermekek ugorjatok!

NAGY MOSAKODÁS.

(Képpel a czimlapon.)

TÖLTÖGETI Örzsike bőségesen a jó szapanos vizet Jancsikának a fejére. Van elég a nagy dézsában, maradt a nagymosástól.

— Csak tölts még többet! Majd meglátom, nem leszek-e különb a Gyuriczáéknál.

— De bizony különb leszel! Vagy legalább is olyan leszel. És akkor nem fognak többé boszantani, majd meglásd.

Mert eddig sokszor boszankodott Jancsika, mikor a szomszéd Gyuriczáékkal akart játszani. Ő akart, de azok nem akartak.

— Menj, ma is szurtos vagy, az édes anyánk nem szereti, ha olyanokkal játszunk, a kik rendetlenek, nem ügyelnek magukra.

— Ej de nagy urfiak lettetek, felelé Jancsika.

Szerencsétlenségére ezt a Gyuriczaák anyja is meghallotta s odaszólt:

— Nem ugy van az, Jancsikám. Csinos, rendes és tiszta lehet a szegény is. Téged is arra int az anyád, de nem fogadsz szót, sokszor elpanaszolta nekem. A sok dolga miatt pedig nem ér rá, hogy mindig a sarkadban legyen. Én pedig nem engedem, hogy a rossz példa elrontsa az én fiaimat s azért megparancsoltam nekik, hogy holmi szurtos, rendetlen fiukkal ne pajtáskodjanak.

Az iskolában is megtörtént, hogy a tanító rápirított Jancsikára, úgy hogy mindnyájan nevettek és gunyolták. Így hát nagyon bosszusan került haza és elpanaszolta a baját Örzsikének. De ez is csak azt felelte:

— Tudod, én azt hiszem, hogy igazuk van. Az édes anyánk is ezt mondja. Ha szépen hallgatnál a szavára, meglátanád, hogy senki sem csufolna. Tudod mit? Jöjj velem a konyhába, majd én segítek neked a nagy mosakodásban.

Szurtos Jancsika rászánta magát s Orzsike nem gazdálkodott a szappanos vízzel. No de ragyogott is aztán Jancsi! Az Örzsike segítségével rendbehozta, megtisztogatta összekent-fent ruháit is. Egészen más legényke volt, mikor kilépett a házból.

Másnap is és azután is ilyenformán cselekedett és lassan-lassan azt vette észre, hogy mindenütt szívesen, nyájasan fogadják. Pedig most is csak a régi szegény fiu volt. De azt mondták:

— Gondos, rendes és tiszta fiu, az ilyentől csak jó példát látnak a gyerekeink. Legyenek jó pajtások.

Rövid idő alatt belátta Jancsika, hogy a külső csin és tisztaság is fontos dolog s azóta mindig ügyel magára és bárhová megy, örömmel fogadják jó pajtásai.

A KIFORDITOTT DÉZSA.

— Kicsi beszélyke. —

ZORGALMAS, ügyes kis diák volt Kálmán. Nem hiába járt iskolába, tanult is sokat, és mikor haza került vakációra, mindig jó bizonyítványt vitt magával.

De nemcsak a bizonyítványa volt jó, hanem a beszéde is szép és okos volt. Sok mindenfélét tudott elbeszélni abból, amit a városban látott, hallott és abból is, amit tanult. Abban a kis faluban, a hol szülei laktak, nem is volt több olyan tudós kis diák. Még a falusi tanító is szívesen elbeszélgetett vele.

És Kálmán nem is volt afféle rátartós urfi, a ki kényeskedett, büszkélkedett volna a tudományával. Épen mert szorgalmas és iparkodó volt, nagyon jól tudta, hogy amit ő eddig megtanult, az még nagyon kevés, még nagyon sok van hátra. De hát az egyszerű falusi nép közt bizony a legtöbben még annyit sem tudtak, így hát köztök ő is bevált tudósnak. Ő pedig szívesen elmagyarázgatta, amit tudott. Fölkereste régi pajtásait, a falusi gyerekeket, és ha megelégték a játékot, Kálmán beszélt nekik mindenféle érdekes dolgokat.

Sokszor ellátogatott a közel lakó János gazda házához is. Magát János gazdát ritkán látta, mert az naphosszat, sőt egész hétig is kint végezte a dolgát a tanyán. De meg az öreg János gazda bizony édes keveset törődött az olyan tudós dolgokkal. Nem járt ő soha iskolába, a bötüt sem ismerte, nem is volt egyébre gondja, mint a szántásra, vetésre,

kaszálásra. A többit rábizta a papra meg a tanítóra. Elég, ha azok tudják. Még azt sem igen szerette, hogy a fia Palkó a falusi iskolába kezdett járogatni, mikor pedig nagy szükség volna rá, hogy a juhokat őrizze. Ugy is csak az lesz a mestersége.

De a kis Palkó szeretett iskolába járni és azt is szerette, ha Kálmán beszélt neki szép es tanulságos dolgokat. Hogyis ne szerette volna, mikor Kálmán urfi majdnem olyan szépen beszélt, mint maga a tanító ur. Az pedig már csak okos ember!

Egy napon, már ugy este felé, Kálmán és a kis Palkó ott ültek a ház előtti padkán.

— No, mindjárt itthon lesz az édes apám, szólt Palkó. Már leszállt a nap, ilyenkor jön haza.

Kálmán félig tréfából kérdé:

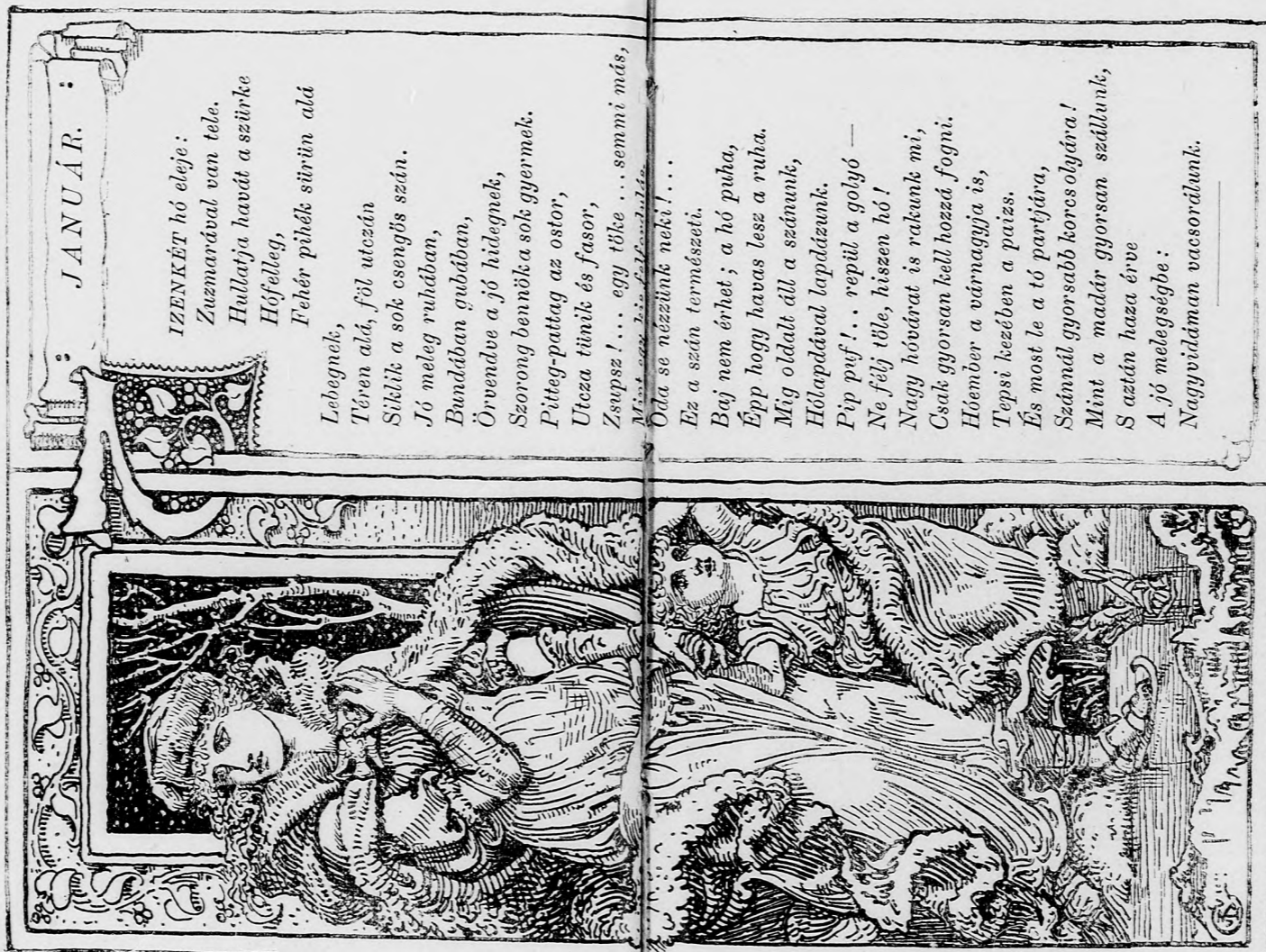
— Te Palkó! Tudod-e már azt, hogy igazában nem a nap száll le, mert az mindig egy helyben áll.

— Már ugyan hogy lehetne az? Hiszen látom, mikor reggel itt jobbra föltűnik, aztán emelkedik, és estére emitt balra leszáll.

— Az csak látszat. A valóságban úgy van az, hogy a nap áll és a föld forog. Azért nem látjuk éjjel a napot, mert

akkor el van fordulva tőle a földnek az a része, a hol mi élünk.

Épen ekkor ért haza János gazda és

azt már hallotta is, amit Kálmán mondott. Nem is hagyta szó nélkül.

— Ugyan már miféle bolondságot beszél Kálmán urfi! Hogy a föld forogna!

— Nem bolondság az, János gazda. Mert az valósággal úgy van.

— Már hogy volna? Hiszen csak

— No már pedig én azt nem hiszem, nem lehet az. Hiszen ha lefelé fordulna, akkor leesnénk róla.

Kálmán nagyot nevetett.

— Hja, de nem úgy van az, János gazda. A föld elfordul a naptól és mi mégsem esünk le róla. Meg van annak az oka.

És megpróbálta, hogy megmagyarázza. De már ez nem igen jól ment. Tudta Kálmán jól, mit kellene megmagyaráznia, ő maga értette is a dolgot, de nem tudta ugy elmondani, hogy megértsék és elhiggyék azok is, a kik még nem tudják. Hiába beszélt is, a csökönyös János gazda nem hitte s így szólt:

— Nem hiszem én azt. Különbén hát meg is próbálhatjuk. Itt van ez a dézsaviz ni. No, ha a föld éjszákára lefelé fordul, akkor ebből a dézsából reggelre kiömlik a viz. Majd meglátom, nem lesz-e benne reggel is.

Nem vitatkozott tovább, hanem bement s Palkó is vele. Kálmán meg volt akadá. Ő tudta, hogy az a viz csak ugyan ott lesz reggel is a dézsában és akkor az a tudatlan János gazda azt fogja hinni,

látom talán, hogy itt áll egyformán a lábunk alatt.

— Dehogy áll! Forog az, ha mondom.

hogy igaza van.

Ez szörnyen bosszantotta Kálmánt. Azt már csak nem engedheti, hogy ez a tudatlan ember diadalmaskodjék. De mit

csináljon? Az egész uton hazafelé ezen törte a fejét. Végre is cselre gondolt és mikor már besötétedett, visszalopózott a János gazda udvarára, megkapta a dézsát és kifordította belőle a vizet. Hanem ebben nem volt szerencséje, János gazda meglátta és nagyot nevetett.

— Ahá, tudós ifuram, hát így segít magán? Tudtam én azt, hogy egy szó sem igaz abból, amit beszélt. Most meg így akarta bebizonyítani az igazságát. Haha!

Éppen akkor haladt el arra a tanító s megállt, hogy megtudja, miről beszélnek ott. János gazda el is mondta nagy diadallal.

— És még azt akarta a Kálmán urfi elhíttetni, hogy a föld forog!

— Abban igaza van, szólt a tanító.

— Tanító uram is azt mondja? szólt János gazda gunyos nevetéssel. No már pedig nekem ezután hiába beszélnek. Láttam én, milyen hamissággal akarják bebizonyítani. Engem ugyan nem tesznek bolonddá.

És ott hagyta Kálmánt és a tanítót a faképnél. Kálmán boszankodott is, röstelte is a dolgot, és magyarázgatta a tanítónak, mért folyamadott cselhez, mikor a csökönyös János gazda nem akarta elhinni az igazságot.

— Értem, felelé a tanító. Csakhogy most már nem igen akadhat olyan ember, a ki János gazdával elhitesse az igazat. Mert lássa, kedves Kálmán barátom, az igazság győzelmére soha sem szabad hamisságot használni. A hamisság elárulja maga magát és akkor aztán hamisságnak hiszik az igazat is, melyet pedig türelemmel, okossággal be lehetett volna

bizonyítani. Igazat csak igazzal lehet bizonyítani, mert különben csuffá tesszük.

Megjegyezte magának Kálmán s többé nem is járt oly rosszul, mint a csökönyös János gazdával, a ki a kifordított dézsa miatt máig sem akarja elhinni, hogy a föld forog.

GABI BUJA.

(Képpel a 12. lapon.)

GABI te! Azt mondom, vigyázz! Addig tréfálsz, míg pórul jársz s a tréfában gyászra találsz.

— Ugyan ne prédikáljon, Samu bácsi! Mintha bizony nem tudnám, mit csinálok. Mikor maga is nevet rajta, hogy ez a bolondos kutya mit csinál.

Az már bizonyos, hogy a Pagát kutya bolondosan ugrándozott, mikor Gabi ingerkedve oda tartotta feléje a jó diós-patkót, mely szinte messzire illatozott. Szegény Pagát mohón kapott utána, de hiába, mert Gabi ép oly hirtelen elkapta.

— Hja barátom, ezt nem neked szánta a gazdánk. Visszük a kapitány urnak ezzel az üveg jó borocskával, mert fáj a lába, nem jöhetett el ebédre. No de neked is jut valami. Szagold!

A Pagátnak pompás orra volt, szagolta is sováran, de ezzel semmiképp sem tudott jóllakni. Csak ment tehát tovább Gabinak a sarkában, reménykedve, hogy hátha több is jut a szagolásnál. Csakhogy Gabi nem akart neki juttatni. A gazdája, a ki vendéglős volt, nem értette a tréfát. Egy régi vendégének küldött egy kis csemegét az ujévi ünnepre, mert a kapitány ur megbetegedett s otthon kell maradnia. Gabi, a kis pinczér, örömmel vitte.

— Tudod Pagát, majd visszajövet nem csak fréfa lesz. A kapitány ur gavalér ember, kapok tőle legalább is egy

tizeskét, aztán veszek neked is a mézárónál valami jó falatot. De ezt most csak szagold!

És bár a szakács intette, Gabi nagy jó kedvvel tovább üzte a tréfát. Pagát ugrált, Gabi nevetett s egyikök sem vette észre, hogy ezalatt ott termett a Kontra is, a szomszédék kutyája és Pagátnak jó pajtása. Bizonyosan segíteni akart Pagátnak. És mikor Gabi egyszer megint megszagoltatta Pagáttal a diós-patkót s aztán hirtelen hátra dugta, hát a Kontra szintén hirtelen kikapta a kezéből.

— Jaj! Tolvaj! Rabló! Gyilkos! kiáltá Gabi.

Feléje akart ugrani a tolvajnak, megbotlott és végig terült el a földön, a boros-üveg pedig nagyot csörömpölve tört össze a kövezeten. Oda volt a finom bor is! A Kontra pedig futott a zsákmányával.

— Fogjátok meg! Tolvaj! Jaj a semmirevaló! sivalkodott Gabi a földön. (Lásd a képet a 12. lapon.)

Pagát jól látta a Kontra gonosztettet, nem is akarta büntetlen hagyni a csuf rablást. No persze: ő csak szagolja, Kontra pedig elvigye! Dühösen utána iramodott tehát, de Kontra sem volt rest és ugyancsak szedte a lábait.

Egy pillanat mulva hire sem volt se Pagátnak, se Kontrának, eltűntek az utca-sarkon. Mi történt, mi nem, megsztotztak-e vagy sem, biz én nem tudom. De az bizonyos, hogy a diós-patkót soha sem látta többé senki.

Gabi föltápaszkodott és mit tehetett? Még csak kifogást sem kereshetett, mert ott az öreg Samu szakács mindent látott. A remélt tizeske helyett egyebet kapott, mikor bünbánólag elmondta a gazdájának, mi történt.

— Jaj de igaza volt, Samu bácsi! szólt aztán sohajtva. De hiszen lesz is ezentul eszem és nem üzők pajkos tréfát, mikor komoly dolgot kell végezmem.

A HÁROM VARJU.

— Példázat. —

TEHETETT akár mit, beszélhetett akár mennyit az öreg varjuma, nem hitték el a fiatalok.

— Na-
gyok va-

gyunk már mi, erősek is, okosak is, szóltak türelmetlenül.

— Jó, jó fiaim, büszke is vagyok rátok és majd ha idejét látom, magam küldelek a nagyvilágba. De most még elfértek itt a régi jó fészekben.

— Dehogy férünk! Szűk ez már nekünk, majd keresünk magunknak mind-egyikünk külön hajlékot.

— Az nehéz, az nagyon nehéz!

— Annál nagyobb lesz a dicsőségünk, ha nehéz feladatot végzünk.

— Ám menjete, nem tarthatlak vissza, mert egyszer csak engedelmem nélkül is eltűnnétek. Inkább adok jó tanácsokat, mert kedv és bátorság nem elég, bölcsesség is kell az élet útján.

Mondott is sok szépet és okosat, de biz a fiatalok csak úgy félfüllel hallgatták, még úgy sem sokáig. Türelmetlenül csatogtatták a szárnyaikat s előre azon járt az eszök, milyen kellemes életök lesz mostantól kezdve.

— Ma éppen nagyon arra való az idő,
 hogy utra keljünk.

Szép téli nap volt. Magas hó borította a földet s a bágyadt napsugár csak

világított, de nem melegített. Messzire lehetett látni a csillogó havas mezőkön végig s tetszés szerint választani, merre lesz legjobb megindulni.

— FOGJÁK MEG! TOLVAJ! (Lásd a 11. lapon.)

Kurtán bucsuzott a három fiatal
 madár és tele vig kedvvel röppent ki az
 erdőből, hegyen-völgyön át. Jó darabon

együtt repültek, egyelőre minden határo-
 zott cél nélkül. Arra még ráérnek, hogy
 megválasszák, hol fognak letelepedni.

Előbb egy kicsit vadászgattak, a hóban bujkáló nyulacskákra lesve. Aztán egy sziklán pihentek meg.

— Ilyen pompásan még soha sem töltöttük a napot, szólt a legkisebbik elégedetten.

— És ezentul most már mindig így lesz, szólt a középső. Többé nem fogja senki megszabni, mit csináljunk, meddig röpkedjünk; nem kell majd hallgatnunk azt az unalmas intést, hogy ideje haza menni.

— Nem bizony! Magunk leszünk urak a magunk hajlékában; akkor térünk haza, mikor nekünk tetszik.

— Az nagyon jó lesz. De most már talán ideje is, hogy szétnézzünk, hol fogunk megtelepedni.

— Csakugyan ideje, mert már esteledik. Majd segítünk egymásnak a választásban és azután meg-meglátogatjuk egymást.

— No, én nem is megyek odább, szólt a legöregebbik. Ez a hely itt tetszik nekem. Innen messze láthatok, könnyen észreveszem akár jó préda, akár ellenség közeledik. A repedések közt pedig jó buvóhely van.

— Oh, nekem szebb hely köll, szólt a legkisebbik.

— Hát csak keress! Én bölcs akarok lenni, mert hallottátok, mit mondott anyánk: bölcseknek is kell ám lennünk.

— Leszünk is, mondá a harmadik.

S a két varju vígan odább röpködött, míg a harmadik szépen megmaradt a kiválasztott helyén.

Otthon ezalatt az öreg varju nyugtalan aggodalomban leste, várta, hogy

fiai haza kerüljenek. Mert nagyon hitte, hogy mire leszáll az éj, mégis csak haza térnek, megbánják tettöket.

De nem tért vissza egyik sem. Ezt pedig jóra is lehetett magyarázni, rosza is. Talán azért nem térnek vissza, mert csakugyan mindegyik talált kedvére való hajlékot. De hátha valami bajba kevertek s azért nem térnek vissza.

— Már csak inkább a jobbat hiszem, gondolá az öreg varju s elaludt.

Még nem aludt sokáig, mikor szárnycsattogás és szomoru káromlás riasztotta föl. Mindjárt ráismert a középső fia hangjára s meg is ijedt, meg is örült, de bizony mégis inkább megijedt, mikor látta, hogy a hazatértek vérzik a lába, nem is tud ráállni.

— Jaj, mi a bajod? Mi történt?

— Nem tudom... csak nagy a bajom... Oh... nem gondoltam, hogy olyan veszedelmes az a nagyvilág! Jaj, csak hogy még élve visszakerültem!

— Hát a testvéreid hol vannak?

— Nem tudom... azaz csak öcsémről tudom, mert vele ketten indultunk tovább, mikor a bátyánk ott a sziklán megtelepedett. Mi ketten este felé egy háznak a kéményére szálltunk s azt határoztuk, hogy ott maradunk éjszakára. Nekem nagyon megtetszett ez a hely, de az öcsémnek is; én azt mondtam, hogy nem megyek tovább; de ő is azt mondta... és... és... oh, nagyon sajnálom, de összepörcöltünk.

— Szerencsétlenek! És aztán mi történt?

— Azután... azután össze is verekedtünk, dulakodtunk, és az öcsém...

— No... és...?

— És ő lezuhant a kéménybe...
Oh, attól félek, hogy vége van, agyon-
ütötte magát... vagy bele esett a tűzbe
és megégett... mert ott lestem sokáig,
hivogattam, szólitottam, de nem jött elő
többé!

— Jaj, jaj! Kár, kár! siránkozott
a szegény öreg varju. Vége van, vége van
legszebbik kis fiának! A másik meg
sebesülten került vissza! Hát téged aztán
ki bántott?

— Mikor már beláttam, hogy hiába
várok ott a kéménynél, szegény öcsém
nem kerül többé elő, akkor elvesztettem
a kedvemettől a szomorú helytől s
odább röppültem. Már a falun kívül röpködtem,
mikor egyszerre nagy dörrenés
hangzott s ugyanabban a pillanatban
szörnyű fájdalmat éreztem. Eleinte azt
hittem, hogy elájulok, de aztán jobban
meggondoltam a dolgot. Egy puskás embert
láttam ott a mezőn, az bizonyosan
megfogott volna. A szárnyaimat jól birtam,
hát inkább elröppültem és meg sem
álltam, amíg ide nem jutottam.

A szegény öreg varju örült, mikor
látta, hogy ez a fia valahogy mégis csak
megmenekült; de aztán csak annál inkább
busult, mikor arra gondolt, hogy a másik
meg nyomoruságosan elpusztult.

Javában bánkódott, mikor ismét
szárnycattogás hallatszott és csakhamar
ismét otthon termett a kalandos testvérek
egyike, még pedig a legidősebbik. Az any-
jok már messziről ijedten kérdé:

— Jaj, hát téged ugyan miféle
baj ért?

— Engemet? Oh, nekem nincsen
semmi bajom; én nem felejttem ám el,
hogy bölcsen vigyázni kell.

— Nagyon jól tetted. Így hát jól is
sikerült minden dolog?

Természetesen! Az az... hát...
nem egészen... Én egy biztos szirtet vá-
lasztottam állandó tanyámnak. Nem is
volt ott semmi bajom... de aztán úgy lát-
tam, hogy mégsem egészen jó hely. Csak-
hogy én bölcs maradtam ám. Amint ott
üldögéltem, egyszerre lövést hallottam.
No, nem tagadom, megszeppentem, mert
engem is érhetett volna a lövés. De nem
engemet ért s én aztán rögtön elbujtam
egy szikla-hasadékba; ott ugyan rám nem
találhatott volna a legravaszabb vadász
sem. Egészen sötét estig kuporogtam ott.
Akkor valami fájdalmas nyöszörgést hal-
lottam... ott közel valakinek bizonyosan
baja esett. Így már beláttam, hogy az nem
bátorságos hely, tehát haza siettem és
örvendek, hogy olyan bölcsen megmenek-
ültem a bajtól.

— De hát ki volt az, a ki nyöször-
gött? kérdé az öreg varju.

— Nem tudom... egy izben úgy
rémltet, mintha a testvérem hangja volna,
de az nem lehetett.

— Pedig az volt! Oh, gyorsan vezess
oda! Mentsük meg!

Nem sokára ott voltak, — hát csak-
ugyan a harmadik fiatal varju vergődött
ott. Elmondta, hogy amint lezuhant a
szűk kéménybe, összetörte a szárnyait s
egy ideig mozdulni sem tudott. Szeren-
csére a kémény alatt nem volt tűz s amint
ott kinjában vergődött, károgott, egy kis
fiu kinyitotta a kémény ajtaját és meg-

fogta. Eleinte a macskának akarta oda-dobni, de aztán mást gondolt, kivitte a kertbe s azt mondta: »No, szerencsétlen varju, élj ha tudsz, nem bántalak.« Röpülni nem tudott, csak nagy keservesen baktatott el a szikla felé, a hol a testvérét tudta, remélve, hogy ez segít majd rajta.

Haza emelték a beteget és így megint csak ott voltak mind a régi biztos fészekben. Most már nem hetvenkedtek, csak a legnagyobbik szólt mégelégedetten:

— Lám, nekem nem történt bajom, mert én nem feledkeztem meg a bölcseségről.

De az öreg varju boszusan mondá:

— Te voltál a leggyarlóbb. Mi volt a te bölcsességed? Annyi, hogy elbujtál és menekültél, mikor máson segíthetnél volna, anélkül, hogy magadat baj érjen. A bölcs elkerüli a veszélyt, de nem ijed meg a látszatától, mert akkor soha sem boldogulna. Tudni kell igazán megítélni, mi a veszély és mi nem az és még veszélyben is bölcsen megkísérteni, hogy a más baján segítsünk. Te ezt persze nem tudtad. De most aztán szót fogadjatok, a mig én nem mondom, hogy már megérett az eszetek és a magatok szárnyára kelhettek. Majd ha én bocsátalak el, nem lesz bajotok.

Nem is türelmetlenkedtek azután a fiatalok, hanem figyeltek a bölcs oktatásra, és mikor megjött az ideje, baj nélkül szálltak világgá.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXXVII. köt. 25-dik számában közölt kockás betű-rejtvény megfejtése:

K	a	r	á	cs	o	ny	f	a
A	r	a	d	m	e	gy	e	
r	i	b	i	sz	k	e		
á	gy	n	e	m	ü			
cs	i	r	k	e				
o	l	l	ó					
ny	u	l						
f	ü							
a								

Helyesen fejtették meg: Végh Józsa, Láng Aladár, Bosits Miklós és Károly, Reich Irén, Epstein Elza, Schlichter testvérek, Maller Margit és Imre, Czölder Irénke, Vermess Dani, Singer Irma, Uferbach Gizella, Kherndl Margit, L. Eördögh Margit és Árpád, Kallina Dora, Opris Valeria és Angela, Seifensieder Irma, Posztóczky Margit, Ungár Rózsa, Messer Rudolf, Magyar Margit, Bernáth Emil és Dezső, Sugár Katicza és Márta, Bartók Béla, Moesz Etelka és Izabella, Vajda Ödön és Ákos, Lakenbacher Vilma és Andor, Szemenyi Ilonka, Katzburg testvérek, Hirsch Serena, Paáll Sándor, Michaelis Aranka és Ilonka, Róth Gizella, Schweiger Ernő és Pista, Bende Janika (hiányosan), Murárik Berczi, Haás, Berta, és Békessy Ilonka.

Tréfás számtani rejtvény.

Miképp lehet öt 9-essel leírni az 1000-et?

99999

KÖR-REJTVÉNY.

A O N
 A P
 K N
 Z T
 Y O
 17 I S

Ez a rejtvény úgy fejtendő meg, hogy minden negyediket olvasva, nevét nyerjük egy nagy városnak, melynek két tenger mossa falait.

Rejtett név.

— *A magyar történelemből.* —

*Kettő volt a fiú,
 Harmadik az apa;
 Ezek közül a legkisebb
 A legnagyobb vala.*

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Az újév alkalmából is annyi kis olvasóm emlékezik meg rólam szeretetének, hűségének boldogító jeleivel, hogy valamennyijének csak ismét ezen a helyen mondhatok forró köszönetet. Mind a hányatokat szívemre öllelek.

F. b.

*

Hontó Miska. Korcsolyázást könyvből épp oly kevésbé lehet megtanulni, mint az uszást. Egy kis utmutatással s egy kis bátorsággal megtanulod. — **Reichenfeld Lina.** Mért nem köllött a te éhes verebeidnek a morzsa? — erre biz én meg nem bírok felelni. Tán ott maradtál a fa

alatt s a madárcák féltek leszállani, míg közel tudtak. Ha így van, csak hints nekik s vonulj aztán vissza. Ha lesz eredménye, tudósíts. — **Szontagh Lili.** Nem igen hiszem, hogy a te kanári madárcádra is ráragadjon az influenza. Azt, hogy nem eszik, tán egyéb okozza. — **Roth Gizella.** Soraiddal örömet szerezted. Hogy új olvasóm vagy, látom; különben ügyes levelkedet nem irtad volna rongyos szélű papirosra. Jövőre, tudom, gondod lesz arra is, hogy leveled kívül-belül takaros legyen. Amit mondtam, áll Ernőkére nézve is. Fogadjátok üdvözetemet. — **Menyhért Laczi.** Igenis úgy van: a margitszigeti ártézi kut meleg forrása a Duna fenekénél mélyebbről fakad fel. — **Czeisel Aladár.** Annyi idő után lehetetlen azt az elveszett számot kipótolni. Az 5 kr. bélyeg árát az éhező és fázó gyermekeknek juttatom. — **Fürth Dezső.** Meleg érzelmeiteket szívből viszonzom. De kívánságodat, bár igaz, hogy sokad magatokkal tápláljátok, nem teljesíthetem, mert tiltja a szerénység. — **Toldy Ernő.** Az egyiket fölhasználok. — **Lakenbacher testv.** A rejtvényes betűket nagyon világosan kell vetni. Az egyiknek sorát ejtem. Jenny előmenetele, szép osztályzata örvendő tudomásomra szolgál. — **Führer Honka, Tusák Angyalka.** Hol olvastátok azt a »Kis Lap«-ban, hogy Forgó bácsi minden tíz helyes megfejtés után jutalmakat osztogat? — **Puteáni Zdenkő.** Óhajtasodat figyelembe veszem s meglehet, már nem sokára teljesíthetem is. — **Barók Béla.** Küldheted. Gyűjtők szívesen veszik. Árát jótékony célra fordítom. — **E. Sidonia.** Közvetve bár, Olga révén a kedves régi viszony mégis fönn marad közöttünk, aminek örülök. — **Mayer Hedvig és Lajos, Nyáry Károly.** Ezer üdvözet! — **Grünhut Lucy.** Első levélnek szinte meglepő szép írás. Várom a tintásat; az még szebb lesz. A »Sastoll« párját nem sokára fogod olvasni. Üdvözöllek!

Jótékonyág.

Az éhező és fázó iskolajáró gyermekek részére: Vajda Ödön és Ákos 1 frt., Czeisel Aladár 5 kr., Grünhut Lucy 1 frt., Schlichter testv. 1 frt.

Ez adományok a »Nemzet« című napi lapban vannak kimutatva.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.

Forgó bácsi.